

دری

صنف سوم

سال چاپ: ۱۳۹۸ ه.ش.

دری صنف سوم

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د توري
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجردی
براھوي دي، قزلباش دی
دا هیواد به تل څلپري
په سينه کې د آسیا به
نوم د حق مو دی رهبر

دا عزت د هر افغان دی
هر بچي یې قهرمان دی
د بلوځو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پاميريان، نورستانيان
هم ايماق، هم پشه ٻان
لكه لمړ پرشنه آسمان
لكه زره وي جاويдан
وايو الله اکبر وايو الله اکبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت معارف

دری

صنف سوم

سال چاپ: ۱۳۹۸ ه. ش.

مشخصات کتاب

مضمون: دری

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش دری نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: سوم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تالیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامه وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۸ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

حق طبع، توزیع و فروش کتاب‌های درسی برای وزارت معارف جمهوری اسلامی
افغانستان محفوظ است. خرید و فروش آن در بازار ممنوع بوده و با متخلفان برخورد
قانونی صورت می‌گیرد.

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکنایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتمن برخوردار ساخت، و درود بی پایان بر رسول خاتم - حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پژوهش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برده سرنوشت‌ساز، رهبری و خانواده بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکر شده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به عنوان تربیت کننده گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پژوهش نسل فعل و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس را آغاز کنند، که در آینده نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهیم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجدگاوی علمی از درس معلمان گرامی استفاده بہتر کنند و خوش‌چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهییه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موقیت استدعا دارم.

با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهرست

صفحة	ساعت درسی	عنوان درس	شماره درس
۱	ساعت ۳	الله ﷺ	درس اول
۳	ساعت ۳	حضرت محمد ﷺ	درس دوم
۵	ساعت ۲	قرآن کریم	درس سوم
۷	ساعت ۳	حضرت ابوبکر صدیق ؓ	درس چهارم
۹	ساعت ۴	بهار و دهقان	درس پنجم
۱۱	ساعت ۳	محیط زیست	درس ششم
۱۳	ساعت ۳	وطن‌دوستی	درس هفتم
۱۵	ساعت ۲	لطیفه	درس هشتم
۱۷	ساعت ۴	قواعد مکتب	درس نهم
۱۹	ساعت ۴	بی‌احتیاطی	درس دهم
۲۱	ساعت ۳	اندرزها	درس یازدهم
۲۳	ساعت ۲	پدر	درس دوازدهم
۲۵	ساعت ۲	آداب غذا خوردن	درس سیزدهم
۲۷	ساعت ۴	حافظت دندان‌ها	درس چهاردهم
۲۹	ساعت ۲	پند	درس پانزدهم
۳۱	ساعت ۱	رقعه ضروری	درس شانزدهم
۳۳	ساعت ۳	شاگرد خوب	درس هفدهم
۳۵	ساعت ۴	هدیه به مادر	درس هزدهم
۳۷	ساعت ۴	خانواده	درس نزدهم
۳۹	ساعت ۴	حقوق اطفال	درس بیستم
۴۱	ساعت ۴	آداب سخن گفتن	درس بیست و یکم
۴۳	ساعت ۲	باغبان	درس بیست و دوم
۴۵	ساعت ۳	میوه‌ها	درس بیست و سوم
۴۷	ساعت ۴	حکایت	درس بیست و چهارم
۴۹	ساعت ۴	سیزی‌ها	درس بیست و پنجم
۵۱	ساعت ۴	تک تک ساعت	درس بیست و ششم
۵۳	ساعت ۳	نیکوکار باشید	درس بیست و هفتم

صفحه	ساعت درسی	عنوان درس	شماره درس
۵۵	ساعت ۲	کمک و همکاری	درس بیست و هشتم
۵۷	ساعت ۲	صبر و تحمل	درس بیست و نهم
۵۹	ساعت ۲	خوشه زرین	درس سی ام
۶۱	ساعت ۳	غلله‌ها	درس سی و یکم
۶۳	ساعت ۴	سعی و تلاش	درس سی و دوم
۶۵	ساعت ۲	پروانه رنگین	درس سی و سوم
۶۷	ساعت ۵	تیلفون	درس سی و چهارم
۶۹	ساعت ۲	برق	درس سی و پنجم
۷۱	ساعت ۲	ترانه	درس سی و ششم
۷۳	ساعت ۳	صدقافت و راستی	درس سی و هفتم
۷۵	ساعت ۱	رقعه میریضی	درس سی و هشتم
۷۷	ساعت ۲	نامه پسر برای پدر	درس سی و نهم
۷۹	ساعت ۴	معلم	درس چهلم
۸۱	ساعت ۳	جیستان	درس چهل و یکم
۸۳	ساعت ۳	جشن استقلال	درس چهل و دوم
۸۵	ساعت ۳	آبده‌های تاریخی	درس چهل و سوم
۸۷	ساعت ۳	موش و قرووت	درس چهل و چهارم
۸۹	ساعت ۳	مقام زن	درس چهل و پنجم
۹۱	ساعت ۲	رابعه بلخی	درس چهل و ششم
۹۳	ساعت ۳	کتاب	درس چهل و هفتم
۹۵	ساعت ۳	باغ علم	درس چهل و هشتم
۹۷	ساعت ۵	حکایت	درس چهل و نهم
۹۹	ساعت ۲	ولایت غزنی	درس پنجاهم
۱۰۱	ساعت ۳	مکان‌های مقدس	درس پنجاھ و یکم
۱۰۳	ساعت ۳	خزان	درس پنجاھ و دوم
۱۰۵	ساعت ۴	مواد مخدرا	درس پنجاھ و سوم
۱۰۷	ساعت ۴	آتش‌سوزی	درس پنجاھ و چهارم
۱۰۹	ساعت ۴	صلح و آشتی	درس پنجاھ و پنجم
۱۱۱	ساعت ۳	برف	درس پنجاھ و ششم

الله جل جلاله

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و با صفت‌های الله جل جلاله بیشتر آشنا شوند.

پوشه

چه فکر می‌کنید جهان و موجودات آن را کی پیدا کرده است؟

الله جل جلاله انسان و جهان را با تمام موجودات آن آفریده است.
برای ما جسم و جان، چشم، گوش، بینی، دست و زبان داده
است تا ببینیم، بشنویم، ببوییم، حس کنیم و او را به یگانه‌گی
یاد کنیم.

الله جل جلاله آفتاب، زمین، مهتاب، ستاره‌گان، دریاهای، کوهها،

حیوان‌ها و نباتات را آفریده است تا به قدرت او پی ببریم.
الله ﷺ در هر زمان پیامبری فرستاده است تا مردم را به
راحت هدایت و رهنمایی کند.

ما باید چیزهایی را که الله ﷺ امر کرده است، انجام دهیم
و آنچه را منع فرموده است از آن دوری کنیم، تا رضای او را
به دست آریم.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های (انسان، جهان و الله ﷺ) را روی تخته بنویسید و در جمله‌های مناسب به کار ببرید.
- ✿ خداوند ﷺ برای ما چه چیزها داده است؟
- ✿ در باره مخلوقات الله ﷺ به صورت گروهی، صحبت نمایید.

لغت‌ها

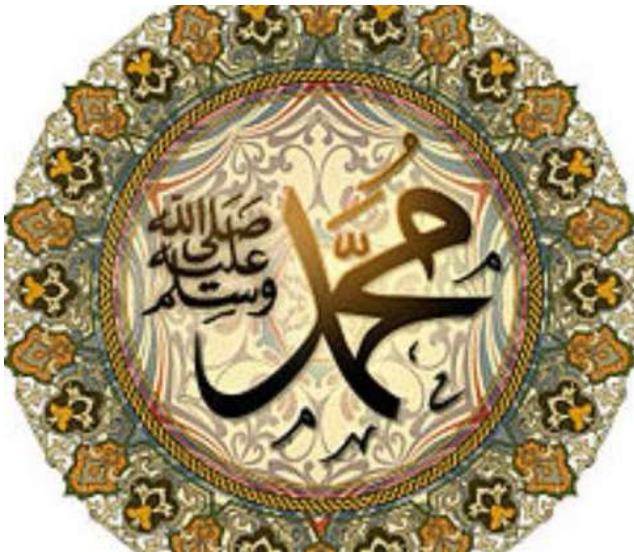
معنا	لغت	شماره
توانایی	قدرت	۱
رهنمایی	هدایت	۲

متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.

حضرت محمد ﷺ

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، صفت‌ها و مقام والای حضرت محمد ﷺ را بدانند.

پرسش

در باره حضرت محمد ﷺ چه می‌دانید؟

حضرت محمد ﷺ پیامبر خداوند ﷺ و پیشوای تمام مسلمانان جهان است. قرآن شریف به حضرت محمد ﷺ نازل گردیده تا برای مسلمانان رهنما باشد.

خداوند ﷺ برای رهنمایی بشر، پیامبران زیادی فرستاده است که حضرت محمد ﷺ آخرین آنان می‌باشد. بعد از آن حضرت، هیچ کسی به پیامبری مبعوث نشده و نمی‌شود. حضرت محمد ﷺ

مردم را به راه نیک، صداقت، راستی و امانتداری دعوت کرد
و ما مسلمانان اُمت و پیرو ایشان استیم.

حضرت محمد ﷺ در چهل ساله‌گی به پیامبری مبعوث شد و
در شصت و سه ساله‌گی از جهان رحلت نمود. مرقد پاکش در
مدینهٔ منوره می‌باشد.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های (مسلمان، امانتداری، صداقت و راستی) را به حرف‌ها تجزیه کنید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ به صورت گروهی دربارهٔ صفت‌های حضرت محمد ﷺ با هم گفتگو کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
آرامگاه	مرقد	۴	از دنیا رفتن	رحلت	۱
راستی	صداقت	۵	فرستاده شده	مبعوث	۲
پیروان، گروهی از مردم	امت	۶	پایین آمده	نازل	۳

جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشه، جاهای خالی آن را با کلمه‌های مناسب تکمیل نمایید.

- حضرت محمد ﷺ مردم را به راه ( ) دعوت کرد.

- قرآن شریف به ( ) نازل گردیده است.

قرآن کریم

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و در بارهٔ قرآن کریم معلومات بیشتر حاصل نمایند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- آخرین کتاب آسمانی چه نام دارد؟

قرآن کریم آخرین کتاب آسمانی است. این کتاب از جانب خداوند ﷺ به وسیلهٔ جبرئیل امین علیه السلام در ماه مبارک رمضان به حضرت محمد ﷺ نازل گردیده است.

پیام قرآن کریم برای انسان‌ها فraigیری علم و عمل نیکو می‌باشد.

قرآن کریم کتاب مقدس ما مسلمانان است که برای رهنمایی

بشر فرستاده شده است و دارای یک صد و چهارده سوره و سی پاره می‌باشد.

فعالیت‌ها

❶ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.

❷ متن درس را با آواز بلند بخوانید.

❸ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید و آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید.

جانب	جبرئیل علی‌الله	مسلمانان	قرآن کریم	آسمانی
------	-----------------	----------	-----------	--------

- قرآن کریم آخرین کتاب..... است.

- قرآن کریم از..... خداوند ﷺ به وسیله ..... به حضرت محمد ﷺ نازل گردید.

- ..... کتاب مقدس ما ..... است.

❹ به صورت گروهی در مورد نزول قرآن کریم صحبت نمایید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره
انسان	بشر	۱
یکی از ملایک	جبریل علی‌الله	۲

برای کلمه‌های (قرآن کریم، رمضان و پیامبر ﷺ) در کتابچه‌های خود جمله بنویسید.

حضرت ابوبکر صدیق (صلی الله علیہ و آله و سلم)

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و سجایای نیک حضرت ابوبکر صدیق (صلی الله علیہ و آله و سلم) را بدانند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویر چه می‌بینید؟
- ۲- در باره حضرت ابوبکر صدیق (صلی الله علیہ و آله و سلم) چیزی می‌دانید؟

حضرت ابوبکر صدیق (صلی الله علیہ و آله و سلم) از جمله یاران حضرت محمد (صلی الله علیہ و آله و سلم) بود. اولین کسی که از مردان، پیامبری آن حضرت (صلی الله علیہ و آله و سلم) را تصدیق نمود و ایمان آورد، حضرت ابوبکر صدیق (صلی الله علیہ و آله و سلم) بود. ایشان هنگام هجرت از مکهٔ معظمه به مدینه منوره با حضرت محمد (صلی الله علیہ و آله و سلم) همراه بود.

چون حضرت ابوبکر صدیق (صلی الله علیہ و آله و سلم) در تمام زنده‌گی خود گفتار و کردار پیامبر بزرگوار (صلی الله علیہ و آله و سلم) را تصدیق می‌کرد و از او پیروی می‌نمود، از این‌رو حضرت پیامبر (صلی الله علیہ و آله و سلم) ایشان را به لقب صدیق یاد کرده است. حضرت ابوبکر صدیق (صلی الله علیہ و آله و سلم) بعد از رحلت حضرت محمد (صلی الله علیہ و آله و سلم) به

حيث خليفة و جانشين او توسيط مسلمانان انتخاب شد.
حضرت ابوبكر صديق رض بعد از دو سال و شش ماه خلافت، به عمر ۶۳ ساله‌گی از جهان رحلت نمود و در مدینه منوره در پهلوی مرقد حضرت محمد صل به خاک سپرده شد.

فعالیت‌های شاگردان

- ✿ متن درس را دقیق بشنوید.
  - ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
  - ✿ کلمه‌های (دوستان، زنده‌گی، مهربان و لقب) را در جمله‌های ساده به کار ببرید.
  - ✿ به صورت گروهی در مورد درس با هم بحث و گفتگو کنید، یک تن از هر گروه برداشت خود را از متن درس در مقابل صنف به دیگران بگوید.
  - ✿ جواب درست را انتخاب کنید:
- لقب حضرت ابوبکر رض
- الف) فاروق است.   ب) صديق است.   ج) کرم الله وجهه است.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره
راستگو	صديق	۱
خلق، خوی	سجایا	۲
اسمی که کسی به آن شهرت پیدا کند	لقب	۳
جانشين	خليفة	۴

کلمه‌های جدید درس را در جمله‌های مناسب به کار ببرید.

بهار و دهقان

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسن، و اهمیت فصل بهار را بدانند.

پرسش‌ها

- ۱ - در تصویر چه می‌بینید؟
- ۲ - چه فکر می‌کنید دهقان کدام کارها را در فصل بهار انجام می‌دهد؟

که گل خنده به گلزار	به هنگام بهاران
به دستش یوغ و اسپار	جفاکش با به دهقان
کمر بسته به دستار	به پایش نعلی چوب
زند بیل و کند کار	رود سوی زمینش
دهد کشت خود انبار	کند قلبه و ماله
جواری نیز بسیار	بکارد گندم و جو
تخم ریزد به خروار	هم از شالی و پنبه
نباشد هیچ بی کار	کند خدمت به مردم

الای طفل هوشیار
ببین کشت و ببین کار
کند خرد و کلان، کار
به شوق و ذوق بسیار

تو هم خود را تکان ده!
بیا بیرون به صحرا
که هنگام بـهاران
روان شـو سوی مکتب

آصف مایل

فعالیت‌ها

✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.

✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.

✿ بیت‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، جاهای خالی آن را با کلمه‌های مناسب داخل چوکات تکمیل نمایید:

زمینش	انبار	زند	کار	قلبه	بکارد	نیز
-------	-------	-----	-----	------	-------	-----

..... بیل و کند ..... رود سوی .....

دهد کشت خود انبار کند ..... و ماله

جواری ..... بسیار ..... گندم و جو

✿ در باره مفهوم درس به صورت گروهی با همدیگر صحبت نمایید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
پارو	انبار	۴	وقت	هنگام	۱
وسایل دهقانی	یوغ و اسپار	۵	لنگی	دستار	۲
برنج پوست نشده	شالی	۶	علاقه	شوق	۳

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

محیط زیست

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طریق محافظت محیط زیست را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما پاک نگهداشتن محیط زیست چه اهمیت دارد؟

جایی که انسان‌ها و دیگر زنده‌جان‌ها در آن زنده‌گی می‌کنند، محیط زیست گفته می‌شود. محیط زیست سالم به صحت و سلامتی ساکنان محل از اهمیت زیاد برخوردار است، بر ما لازم است تا در حفظ و نگهداری محیط زیست سهم فعال بگیریم. برای داشتن این گونه محیط باید:

۱- اطراف خانه خود را پاک نگهداریم.

- ۲- کثافات را در جای معین آن بیندازیم.
- ۳- جای نگهداری حیوان‌ها را پاک کنیم.
- ۴- از شکستاندن شاخه‌های درختان و گل‌ها جلوگیری نماییم.
- ۵- نهال‌های مختلف غرس نموده و در حفاظت و آبیاری آن‌ها کوشنا باشیم.
- ۶- از سوختاندن موادی که سبب آلوده‌گی هوا می‌شود جلوگیری کنیم.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های مترادف متن درس را نشان دهید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ مترادف کلمه‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید؛ مثال :

پاک -	قشنگ
کمک -	خرم -

- ✿ در گروه‌ها در باره حفاظت محیط زیست صحبت کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
نشاندن درخت	غرس کردن	۶	جای	محل	۱
اطمینان دادن	تأمین	۷	زنده‌گی	زیست	۲
ناپاکی	آلوده‌گی	۸	ناپاکی	کثافت	۳

در مورد حفاظت محیط زیست چند جمله در کتابچه‌های خود بنویسید.

وطن دوستی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و ارزش و اهمیت وطن خود را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما چرا وطن خود را دوست داشته باشیم؟

زیب این گلستانیم
از یک بهارستانیم
دلشاد و داناییم ما
دایم تواناییم ما

گل‌های این بوستانیم
چون برادر و خواهر
هوشیار و بیناییم ما
از بهر حفظ وطن

ملک نازنین داریم	ازاد سرزمین داریم
مشت آهنین داریم	در راه نجات آن
در قلب آسیا است	کشور ما زیبا است
شهره این دنیا است	فرهنگ و تاریخ آن
سرسبز این چمن را	آباد خواهیم وطن را
گلشن سازیم میهند را	با درس و کار و کوشش

عبدالرزاق کوهستانی

فعالیت‌ها

❶ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.

❷ متن درس را با آواز بلند بخوانید.

❸ برای کلمه‌های (دان، هوشیار، حفظ، توانا) جمله بسازید.

❹ چند شاگرد در مورد وطن، یک یک جمله بگویند.

لغت‌ها

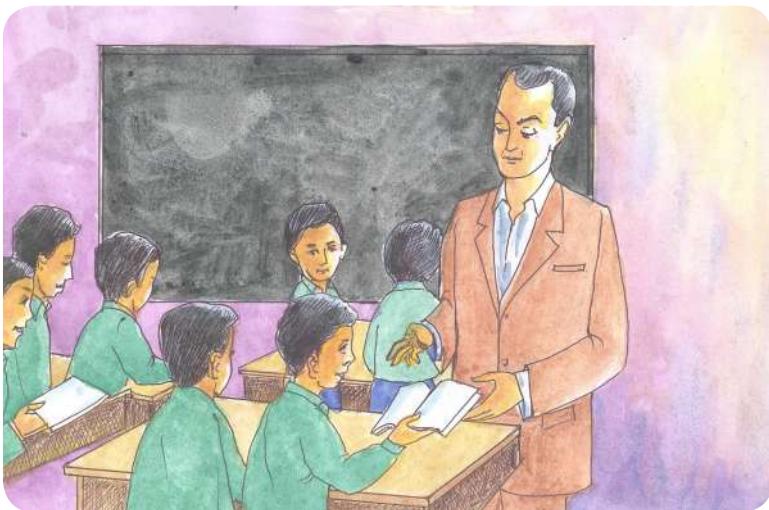
معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
نگهداری	حفظ	۲	هوشیار	دان	۱
محکم	آهنین	۴	دلخوش	دلشاد	۳

دو بیت اول ترانه را حفظ کنید و متن درس را در کتابچه‌های تان بنویسید.

لطیفه

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم لطیفه را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- گاهی لطیفه شنیده اید؟

معلم از شاگردان خواست تا یک مقاله در باره مسابقة
فوتبال بنویسند. همه مصروف نوشتند شدن جز یک نفر، معلم
از او پرسید: تو چرا نمی‌نویسی؟
شاگرد جواب داد: من نوشتیم!
معلم کتابچه او را گرفت و نگاه کرد. نوشته بود: به علت
بارندگی، مسابقه فوتبال برگزار نخواهد شد!

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید و کلمه‌های بسيط آن را مشخص کنید.
- ✿ کلمه‌های (معلم، مسابقه و بارنده‌گی) را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های تان بنویسید.
- ✿ در گروه‌ها پیام لطیفه بحث کنید و هر گروه یک لطیفه تربیتی برای دیگران بگوید.

کلمه‌های (فوتبال، بارنده‌گی و مصروف) را در جمله‌های مناسب به کار ببرید و در کتابچه‌های خود بنویسید.

قواعد مکتب

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و قواعد مکتب را مراعات کنند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- در مورد قواعد مکتب چه می‌دانید؟

واجب آمد به پیش اهل ادب
که بود بخت و طالعش فیروز
نبود بر خلاف رفتارش
سخنی را نمی‌کشد از یاد
داند استاد را به مثل پدر
دوست دارش چو مادر و پدرت

احترام قواعد مکتب
طفل دانسته هنرآموز
تا به مکتب بود سر و کارش
هر چه استاد می‌کند ارشاد
ای پسر هر که است نیک سیر
چون معلم شده است راهبرت

هر چه تعلیم داده یاد بگیر

هر نصیحت که می‌کند بپذیر

عزتش دار و باش فرمانبر

تا شوی با کمال و نام آور

قاری عبدالله

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های مفرد را در متن درس نشان دهید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ در گروه‌ها درباره قواعد مکتب صحیت نمایید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
چیزی را به کسی یاد دادن	تعلیم	۷	طالع	بخت	۱
امر	فرمان	۸	کامیاب	فیروز	۲
مخالف	خلاف	۹	نیک رفتار	نیک سیر	۳
راهنمایی	راهبر	۱۰	احترام	عزت	۴
	ارشاد	۱۱	کامل شدن	کمال	۵
			مردم، شایسته	اهل	۶

در باره رعایت قواعد مکتب چند جمله بنویسید.

بی احتیاطی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طریق محافظت از حوادث ترافیکی را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- حادثه ترافیکی چگونه رخ می‌دهد؟

مسعود و رشاد در یک مکتب درس می‌خوانند و باهم به مکتب می‌رفتند. رشاد پسر بازی‌گوش بود و به نصیحت بزرگان کمتر توجه داشت.

رشاد در یکی از روزها بعد از رخصتی مکتب، با بایسکل طرف خانه روان بود. هنگام گذشتن از سرک بدون این‌که به چراغ‌های ترافیکی توجه کند، با موتوری تصادم کرد.

این بی توجهی او باعث شد تا زخم بردارد و برای مدتی در شفاخانه بستر شود و از درس و تعلیم عقب بماند.
مسعود که به عیادت رشاد رفته بود به او گفت: «معلم صاحب همیشه برای ما می گفت که هنگام عبور از سرک قوانین ترافیکی را مراعات کنید.»

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جمله زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، آن را تکمیل کنید:
- ✿ شاگردان مکتب باید همیشه به سخنان ----- گوش دهند و قوانین ترافیکی را ----- نمایند تا به سرنوشت رشاد دچار نشوند.
- ✿ در مورد جلوگیری از حوادث ترافیکی یک یک جمله بگویید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
واقعه	حادثه	۳	به هم خوردن	تصادم	۱
گذشتن	عبور	۴	حوال پرسی مریض	عيادت	۲

کلمه‌های جدید درس را در جمله‌ها به کار برد و در کتابچه‌های

خود بنویسید.

اندرزها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم اندرزها را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چرا ما به نصایح بزرگان گوش می‌دهیم؟

اندرز، پند و نصیحت را گویند که بزرگان و دانشمندان آن‌ها را نظر به تجربه‌های خود برای رهنمایی انسان‌ها گفته اند. باید این اندرزها را به گوش و هوش بشنویم، بخوانیم و هنگام ضرورت از آن‌ها در زندگی خود استفاده کنیم تا سرمشق خوبی برای ما باشند.

۱- به خوشنودی دل‌ها، بکوشیم.

۲- علم بیاموزیم.

۳- صادق و راستکار باشیم.

۴- در امانت، خیانت نکنیم.

- ۵- با دیگران، حسد نورزیم.
- ۶- از دورویی پرهیز کنیم.
- ۷- با نرمی سخن بگوییم.
- ۸- صبور و شکیبا باشیم.
- ۹- کار امروز را به فردا مگذاریم.
- ۱۰- به بزرگان احترام کنیم.

فعالیت‌ها

✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.

✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.

✿ جمله‌های زیر را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید.

علم
بکوشیم
راستکار

- به خوشنودی دل‌ها .....

- صادق و ..... باشیم.

- ..... بیاموزیم.

✿ از هر گروه چند شاگرد یک یک اندرز بگویید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
دوری کردن	پرهیز	۳	نصیحت	اندرز	۱
صبر کننده	صبور	۴	کینه	حسد	۲

اندرزها را در کتابچه‌های خود بنویسید.

پدر

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- ما چرا پدر خود را دوست داریم؟

سوی تو شام و سحر می‌بینم
قصه از آب روان جوی و کنار
تا لبم باز به لبخندی شد
بخت و پاینده گی ام از تو بود
دوست می‌دارمت ای مایه عمر
رویین

پدرم ای پدر شیرینم
قصه گفتی زگل و باغ و بهار
حرف حرف تو به من پندی شد
راحت زنده گیم از توبود
دوست می‌دارمت ای سایه عمر

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های ساده را از متن درس انتخاب نموده و در کتابچه‌های خود مانند شکل زیر بنویسید:

				پدر
--	--	--	--	-----

- ✿ در گروه‌ها پیرامون مفهوم درس باهم صحبت نمایید.
- ✿ دو بیت اول متن درس را طور املا بنویسید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
خنده کم	لبخند	۴	نزدیک صبح	سحر	۱
بادوام، پایدار	پایینده‌گی	۵	نصیحت	پند	۲
آرام	راحت	۶	اصل هر چیز	مايه	۳

چند جمله در کتابچه‌های خود بنویسید که کلمه‌های ساده در آن‌ها به کار رفته باشد.

آداب غذا خوردن

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند و بنویسند و آداب غذا خوردن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر کی‌ها را می‌بینید؟

۲- در باره آداب غذا خوردن چه می‌دانید؟

پیش از خوردن غذا و بعد از آن دست‌های خود را با آب پاک و صابون بشوییم.

در شروع خوردن غذا بسم الله الرحمن الرحيم بگوییم.
لقمه خود را باید خرد بگیریم و خوب بجوییم تا خوبتر هضم شود.
لقمه را باید از پیش روی خود بگیریم.

پیش از سیرشدن، خوردن غذا را بس کنیم.
غذا را باید داغ نخوریم تا به وجود ما ضرر نرساند.
بعد از خوردن غذا با گفتن الحمد لله، شکر خداوند ﷺ را به جا آوریم.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، بعد آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید.

الحمد لله	غذا را	سیرشدن	وجود
-----------	--------	--------	------

- پیش از..... خوردن .....بس کنیم.
- غذا را باید داغ نخوریم که به.....ما ضرر دارد.
- بعد از خوردن غذا با گفتن..... شکر خداوند ﷺ را به جا آوریم.

- ✿ در گروه‌ها در باره آداب غذا خوردن صحبت کنید.
- ✿ سه شاگرد آداب غذا خوردن را در صنف تمثیل نمایند.

کلمه‌های (هضم، غذا و داغ) را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های خود بنویسید.

حافظت دندان‌ها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و راههای حفاظت دندان‌ها را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- دندان‌های خود را چگونه باید حفاظت کنیم؟

من به نظافت بدن و پاکی دندان‌ها و دهنم بسیار توجه دارم. بعد از خوردن غذا دندان‌هایم را با برس و کریم یا مسواک می‌شویم؛ زیرا برس و مسواک نمودن دندان‌ها به طور منظم باعث سلامتی دندان‌ها می‌شود و از پوسیده‌گی آن‌ها جلوگیری می‌کند. برس و مسواک زدن بوی بد دهان را از بین می‌برد. برای این‌که دندان‌هایم سالم بماند، شیرینی زیاد نمی‌خورم و هیچ‌گاه با آن‌ها چیزهای سخت را نمی‌شکنم.

خوردن میوه‌ها، سبزی‌ها و محصولات شیری که دارای ویتامین و کلسیم می‌باشند، برای حفاظت و سلامتی دندان‌ها بسیار مفید است.

فعالیت‌ها

- ◆ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ◆ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ◆ کلمه‌های (نظافت، سلامتی و حفاظت) را در جمله‌های مناسب به کار ببرید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ◆ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، آن‌ها را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید.

پاکی	خوردن	نظافت
------	-------	-------

- بعد از ..... غذا دندان‌هایم را برس می‌کنم.
- من به ..... بدن و ..... دندان‌ها و دهنم بسیار توجه دارم.
- ◆ در گروه‌ها راجع به حفاظت دندان‌ها با هم صحبت کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
درست	سالم	۳	فرسوده و خراب	پوسیده	۱
نگهداری	حفظ	۴	حاصل	محصول	۲

در باره حفاظت دندان‌ها چند جمله در کتابچه‌های خود بنویسید.

پند

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

تا که جوانی ادب‌آموز باش دانش و فضل و هنرآندوز باش

۱- ما باید به پند و نصیحت چه کسانی گوش دهیم؟

۲- گوش دادن و عمل کردن به پند و نصیحت چه فایده دارد؟

طفل عزیز ای پسر خوش‌سیر!
گوش کن این پند، عزیز پدر

موقع تحصیل غنیمت شمار
بیهوده از دست مده وقت کار

صرف به بازیچه مکن وقت خویش
تا نشوى موسم پيرى پريش

تا که جوانی ادب‌آموز باش
دانش و فضل و هنرآندوز باش

تازه جوانا بگشا چشم و گوش
تا که جوانی و توانی بکوش

فعالیت‌ها

به خواندن متن درس گوش فرا دهید.

متن درس را با آواز بلند بخوانید.

کلمه‌های (پند، غنیمت، هنر، سیر) را در جمله‌های مناسب به کار ببرید.

در گروه‌ها پیرامون مفهوم متن با یکدیگر صحبت نمایید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
وقت، زمان	موسم	۵	آنچه که بی رنج و زحمت به دست آید	غنیمت	۱
پریشان	پریش	۶	بی فایده	بیهوده	۲
پیشه، صنعت	هنر	۷	احسان، نیکویی	فضل	۳
نیکوکار، خوش رفتار	خوش سیر	۸	پس انداز کردن، جمع کردن	اندوز	۴

شاگردان متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنند.

رقطه ضروري

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طرز نوشتن رقطه را بدانند.

پرسش‌ها

- در تصویر چه می‌بینید؟
- چرا رقطه ضروری می‌نویسیم؟

به اداره محترم مکتب ..... ،

السلام عليكم و رحمة الله و برکاته!

من ..... فرزند ..... متعلم صنف ..... امروز ضرورتی برایم
پیش آمده است که نمی‌توانم به درس‌های خود حاضر گردم.
آرزومندم از جمله غیرحاضران شمرده نشوم.

با احترام

نام - امضا

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ یک رقعه ضروری در کتابچه‌های خود بنویسید و در آن نشانه‌گذاری را رعایت کنید.
- ✿ برای لغت‌های جدید درس جمله بسازید.
- ✿ در گروه‌ها متن درس را املا بنویسید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره
محسوب شدن به حساب آمده	شمرده شد	۱

یک رقعه ضروری در کتابچه‌های خود بنویسید.

شاگرد خوب

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و صفات شاگرد خوب را بدانند.

پرسش‌ها

۱ - در تصویر چه می‌بینید؟

۲ - به نظر شما صفت‌های یک شاگرد خوب چیست؟

فریده شاگرد صنف سوم است. او هر روز صبح زود از خواب بیدار می‌شود، وضو می‌نماید، نماز صبح را ادا کرده، ورزش می‌کند، بعد از صرف صبحانه درس‌های روز گذشته را تکرار می‌کند، بکس و کتاب‌های خود را می‌گیرد و به سوی مکتب روان می‌شود. در راه به بزرگان سلام می‌دهد. با هم‌صنفان خود با لطف خوش، احوال پرسی می‌کند. همه او را دوست دارند. فریده شاگرد آرام است، قواعد مکتب را رعایت می‌کند. او

همیشه در صنف حاضر می‌باشد. با سعی و کوشش توانسته است درس‌های خود را خوب یاد بگیرد و اول نمرهٔ صنف خود باشد. در سال ۵۳ شمۀ یک تحسین‌نامه از طرف ادارهٔ مکتب به وی داده شد.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های (احوال پرسی، ورزش، لطف خوش و بزرگان) را به حروف‌ها تجزیه نموده در جمله‌های مناسب به کار ببرید.
- ✿ در گروه‌ها راجع به صفت‌های شاگرد خوب صحبت نمایید.
- ✿ دو سطر متن درس را املا بنویسید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
کوشش	سعی	۳	مهریانی	لطف	۱
نگهداشتن	رعایت	۴	آفرین	تحسین	۲

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

هدیه به مادر

هدف: شاگردان شعر را بخوانند، بنویسند، و مفهوم آن را بدانند.

پرسش

به نظر شما، چرا مادر را باید احترام؟

قلم‌هایم قشنگ است

سیاه و آبی رنگ است

می‌کشم یک طوطی گک

دم سیاه و سبز بالک

طوطی را می‌نشانم

آب و دانه می‌مانم

چند دانه قلم دارم

narنجی و سرخ و سبز

با قلم‌های رنگه

پرش باشد رنگارنگ

سر یک درخت سرو

و در زیر این درخت

خود را در آب می‌شوید	طوطی گک پاک من
گل و سبزه می‌روید	در گرداگرد درخت
در یک پاکت می‌مانم	رسم قشنگ خود را
تحفه به مادر مادر	می‌دهم روز مادر

دокتور ش. دیباچ

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ چند کلمه را از متن درس بیرون نویس کنید که حرف‌های «س، ش» در آن به کار رفته باشد.
- ✿ کلمه‌های (گل، قلم، قشنگ و سبز) را در جمله‌ها به کار برد و بخوانید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
هدیه، سوغات	تحفه	۲	دورا دور	گرداگرد	۱

ترانه را حفظ کنید و در کتابچه‌های خود بنویسید.

خانواده

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسنده، به اهمیت خانواده پی ببرند و کلمه‌های جمع را در متن درس تشخیص کنند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- در مورد اهمیت خانواده چه می‌دانید؟

خانواده کانون گرم مهر و محبت است. پدر، مادر، **برادران** و **خواهرانی** که در یک خانه زنده‌گی می‌کنند **اعضای خانواده** گفته می‌شوند.

پدر و مادر برای **اطفال** شان زمینه خوب پرورش و آموزش را فراهم می‌سازند و با آن‌ها مهربان استند.

اطفال به **بزرگان** و مادر و پدر خود احترام می‌کنند، گفته‌های آن‌ها را شنیده و به آن عمل می‌نمایند؛ زیرا عمل کردن به

نصیحت بزرگان یک روش اسلامی است.
بزرگان نیز به اطفال شفقت دارند. ما باید در کارهای خانه با هم کمک کنیم کوشش **نماییم** که بزرگان خانواده از ما خوش باشند.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های جمع را در متن نشان داده در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ از چند کلمه نام ببرید که با (ان و ها) جمع بسته شده باشند.
- ✿ در گروه‌ها برداشت شان را از مفهوم متن درس بنویسند.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
مرکز	کانون	۳	رفتار	روش	۱
قبول کردن	پذیرفتن	۴	مهربانی	شفقت	۲

شاگردان در باره خانواده چند جمله در کتابچه‌های خود بنویسند.

حقوق اطفال

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و به حقوق خود باورمند گرددند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما آینده سازان کشور چه کسانی استندند؟

فوزیه در یکی از شب‌ها، کلمه حقوق اطفال را از طریق تلویزیون شنید؛ ولی نفهمید که حقوق یعنی چه؟ همین که پدرش به خانه آمد فوزیه بعد از سلام و احوالپرسی از پدرش پرسید: پدر جان! حقوق چه معنا دارد؟ پدرش جواب داد: دختر خوبم! حقوق جمع حق است، اطفال بالای پدر و مادر خویش حق دارند تا زمینه پرورش درست، درس خواندن، تربیة سالم و خوارک و پوشان آن‌ها را فراهم سازند؛ همچنان برای اطفال باید اجازه داده شود تا آزادانه فکر و نظر خود را به دیگران بگویند و برای هر سؤال شان جواب درست و قناعت‌بخش داده شود. اطفال

سرمایه اصلی هر کشور اند و آن‌ها را باید به دیده قدر ببینیم و احترام متقابل را برایشان بیاموزانیم. فوزیه از پدرش تشکر کرد و گفت: حالا فهمیدم که حقوق اطفال یعنی چه!

فعالیت‌ها

- ❶ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ❷ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ❸ کلمه‌های (حقوق، آزادانه، قناعت، پیشرفت و سرمایه) را به یکدیگر املا بگویید.
- ❹ جمله‌های زیر را از روی متن درس در کتابچه‌های خود تکمیل نمایید.
  - ۱- حقوق ..... حق را گویند.
  - ۲- برای اطفال اجازه داده شود تا ..... خود را به ..... بگویند.
  - ۳- اطفال ..... اصلی هر ..... اند.
- ❺ در باره حقوق اطفال در گروه‌ها باهم بحث کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره
قانع کننده	قناعت بخش	۱
پول، دارایی، ثروت	سرمایه	۲

شاگردان کلمه‌های (حق، تربیه و اطفال) را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های شان بنویسنند.

آداب سخن گفتن

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و آداب سخن گفتن را رعایت کنند.

پرسش‌ها

۱- در مورد آداب سخن گفتن چه می‌دانید؟

۲- به نظر شما چرا قبل از سخن گفتن باید فکر کنیم؟

سخن گفتن آدابی دارد که رعایت آن‌ها برای هر کس ضروری می‌باشد؛ به گونهٔ مثال:

- باید سخنان بیهوده نگوییم؛ زیرا دین اسلام مسلمانان را از سخنان بیهوده منع نموده است.
- قبل از سخن گفتن باید در بارهٔ آن خوب فکر کنیم.
- کوشش کنیم که سخنان خوب و سنجیده بگوییم.
- همیشه با نرمی سخن بگوییم.

- نباید آنقدر با آواز بلند و طولانی صحبت کنیم که سبب ناراحتی شنوونده گردد و نه آنقدر آهسته سخن بگوییم که مخاطب نشنود.

- به سخنان بزرگان باید با دقت گوش فرا دهیم.
- به نوبت سخن بگوییم و هنگام سخن گفتن حرفهای دیگران را قطع نکنیم.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جمله زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید و جاهای خالی آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید:

سنجدیده	نرمی	فکر
---------	------	-----

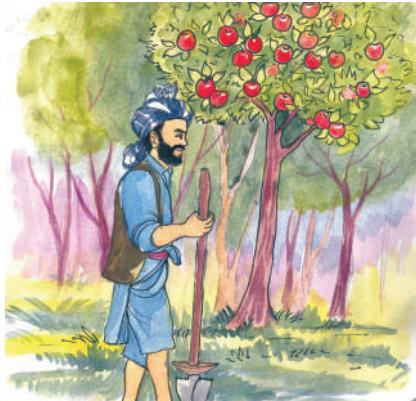
- همیشه با ..... سخن بگوییم.
- کوشش کنیم که سخنان خوب و ..... بگوییم.
- قبل از سخن گفتن باید در باره آن خوب ..... کنیم.
- ✿ درسی را که خواندید در مورد چه بود؟
- ✿ چند شاگرد نکات اساسی آداب سخن گفتن را برای همصنفان خود بیان کنند.

چند جمله در مورد آداب سخن گفتن در کتابچه‌های خود بنویسید.

باغبان

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، ارزش باغداری و قدر زحمت‌های باغبان را بدانند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویر چه می‌بینید؟
- ۲- به نظر شما زیبایی باغ حاصل زحمت‌های کیست؟

شد پر زَگل به باغ، درختان نسترن
گل‌های گونه گونه، به باغ است موج زن
آراست باغبان هنرمند باغ را
با لاله و بنفشه و نسرین و یاسمن
یک سوی باغ گشته پر از سیب و ناک و توت
در سوی دیگرش بود انگور رنگ رنگ
از سعی باغبان همه باغ است میوه دار
سعی اش زیاد خود مبر، ای نور چشم من

رحیل

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های (سعی، باغبان و گونه گونه) را در جمله‌های مناسب به کار برد، روی تخته بنویسید.
- ✿ در گروه‌ها پیرامون نقش باغبان و اهمیت کار او در سرسبزی و زیبایی باغ با یکدیگر صحبت کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
قسم قسم	گونه گونه	۳	زینت داد	آراست	۱
حرکت	موج	۴	کوشش	سعی	۲

کلمه‌های (باغبان، باغ و گل) را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های خود بنویسید.

میوه‌ها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و به ارزش غذایی میوه‌ها پی ببرند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویر چه می‌بینید؟
- ۲- به نظر شما خوردن میوه چه فایده دارد؟

در وطن عزیزما، میوه‌های گوناگون؛ مانند: انگور، سیب، ناک، انار، انجیر، شفتالو، توت، زردالو، مالته، خربوزه، تربوز، چهارمغز، بادام، پسته، جلغوزه و غیره پیدا می‌شود. در بعضی نقاط وطن ما در کوه‌ها درخت‌های میوه‌دار وجود دارد که از میوه‌های آن به گونه‌تازه و خشک استفاده می‌شود. برخی میوه‌ها؛ مانند: انگور، انجیر، توت، زردالو، پسته، بادام و چهارمغز را می‌توان خشک نمود و از آن استفاده کرد.

کیله، ستره، ناریال، کینو و مالته میوه‌های زمستانی گفته می‌شوند.
خوردن میوه‌ها برای وجود فایده دارد.

بعضی میوه‌ها باید با پوست آن خورده شود؛ زیرا فایده زیاد در پوست آن‌ها است؛ البته میوه‌ها قبل از خوردن باید با نمک و کلورین پاک شسته شوند.

فعالیت‌ها

- ❶ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ❷ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ❸ جمله‌های نامکمل را در کتابچه‌های خود نوشته، با استفاده از متن درس آن‌ها را تکمیل کنید.
  - در وطن ..... ما ..... های گوناگون پیدا می‌شود.
  - در بعضی ..... وطن ما در کوهها ..... های میوه دار وجود دارد.
- ❹ میوه‌هایی را که خوش دارید نام ببرید.

لغت‌ها

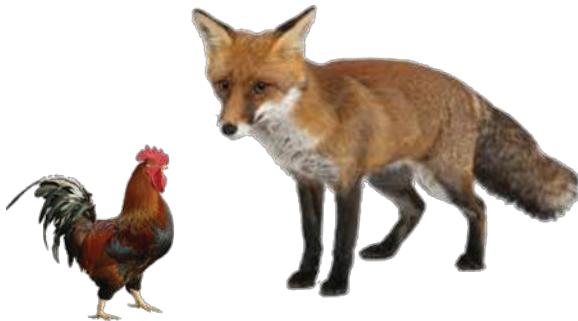
معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
اندازه	مقدار	۲	سودمند	مفید	۱

نام پنج میوه را با رنگ آن در کتابچه‌های خود بنویسید.

حکایت

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم حکایت را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما روباه چه نوع حیوانی است؟

روزی یک روباه از دهی می‌گذشت. چشمش به خروسی افتاد که دانه می‌چید. پیش رفت سلام کرد و گفت: پدرت را خوب می‌شناختم، بسیار خوشآواز بود و از آوازش خوشم می‌آمد، تو چطور می‌خوانی؟

خروس گفت: اکنون می‌بینی که من هم مانند پدرم خوش آواز استم، چشم‌ها را بست، بال‌ها را به هم زد و آواز بلندی سر داد و خواند: قو، قو... روباه برجست و خروس را به دهن گرفت و فرار کرد.

سگ‌های ده که دشمن روباه بودند، او را دنبال کردند. خروس

که جانش در خطر بود به فکر چاره افتاد. به روباه گفت:
اگر می خواهی از خطر سگ‌ها آسوده شوی، فریاد بزن و
بگو که این خروس را از ده شما نگرفته ام، روباه با همه
هوشیاری، فریب خورد. تا دهان باز کرد، خروس بیرون پرید
و خود را به بالای درختی رساند.

روباه که لقمهٔ چربی را از دست داده بود، با ناامیدی به خروس
نگاهی کرد و گفت: نفرین بر دهانی که بی موقع باز می‌شود.
خروس نیز گفت: نفرین بر چشمی که بی موقع بسته می‌شود.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ برای کلمه‌های (خوش آواز، بلندی، درخت و نامید) جمله‌های کوتاه و مناسب بنویسید، در آخر چند شاگرد جمله‌های خود را پیش روی صنف به دیگران بخوانند.
- ✿ چرا خروس گفت نفرین بر چشمی که بی موقع بسته می‌شود.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
هوشیاری	زیرکی	۳	خیز زد	جست	۱
مکر و حیله	فریب	۴	عالج، راه حل	چاره	۲

کلمه‌های (خوش آواز و هوشیاری) را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های خود بنویسید.

سبزی‌ها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، فواید سبزی‌ها را بدانند و جای کاربرد شارحه را بیاموزند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویر چه می‌بینید؟
- ۲- چند نوع سبزی را نام گرفته می‌توانید؟

سبزی‌ها دارای مواد مفید می‌باشند و به انواع و رنگ‌های مختلف پیدا می‌شوند. هر رنگ و نوع سبزی تأثیر خاص بالای رشد و نموی بدن ما دارد. سبزی‌ها عبارت اند از: پالک، کرم، کاهو، زردک، بادرنگ، بادنجان رومی، بادنجان سیاه، گلپی، بامیه، فاصلیه، مرچ، ملی‌سرخک، کچالو، پیاز، شلغم، تراویی، نعناع، گشنیز و غیره.

خوردن بیشتر سبزی‌ها، ما را کمک می‌کند تا فعالیت‌های روزانه را به خوبی انجام دهیم. سبزی‌ها برای از بین بردن چربی‌های اضافی بدن، تقویت دندان، چشم، و دیگر اعضای بدن نقش

عمده دارد.

برخی از سبزی‌ها، هم خام و هم پخته خورده می‌شوند؛ اما نباید فراموش کرد که سبزی‌ها باید قبل از خوردن با آب پاک و مواد پاک کننده؛ مانند: کلورین یا نمک شسته شود. اگر می‌خواهید صحتمند باشید باید روزانه از سبزی‌های مختلف استفاده نمایید.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جای کاربرد شارحه را در متن درس نشان داده و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ کلمه‌های (ویتامین ، روزانه ، سبزی‌ها) را در جمله‌های مناسب به کار ببرد و روی تخته بنویسید.
- ✿ در بارهٔ فواید سبزی‌ها و استفاده از آن در گروه‌ها صحبت کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
مایع پاک کننده سبزی‌ها و میوه‌ها	کلورین	۳	تندرستی	سلامت	۱
مهم	عمده	۴	گرفتار	مبتلاء	۲

نام ده نوع سبزی را با رنگ آن در کتابچه‌های خود بنویسید.

تک تک ساعت

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و ارزش و اهمیت وقت را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما وقت در زنده‌گی چه اهمیت دارد؟

گویدت بیدار باش ای هوشیار
هم مشو یک ثانیه غافل ز درس
پند شیرین تر ز قندت می‌دهد
هیچ عاقل گرد بگذشته نگشت
روز تا شب در غم آینده باش
می‌شود آینده ات یکسر خراب
هر که را آینده باشد زنده است
بر در آینده‌گان بنده شود

تک تک ساعت چه گوید، گوش دار
از تن‌آسایی و بیکاری بترس
عقربک آهسته پندت می‌دهد
گویدت جانا گذشته در گذشت
همچو من طاقتور و ورزنه باش
تنبلی آرد به چشمان تو خواب
زنده‌گی پیوسته با آینده است
هر که او غافل ز آینده شود

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته و کلمه‌های مفرد را با جمع آن وصل کنید.

ساعت	ساعلان
روز	گذشته‌گان
عاقل	ساعت‌ها
گذشته	روزها

✿ در گروه‌ها پیرامون ارزش وقت صحبت کنید.

لغت‌ها

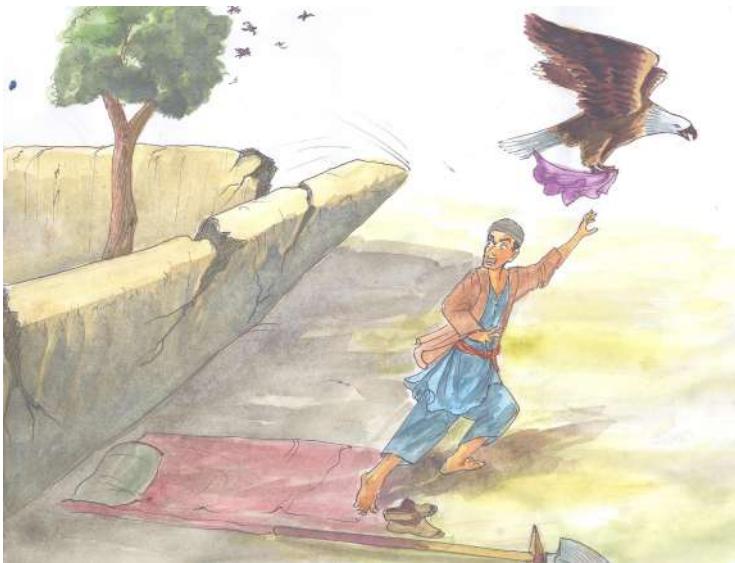
معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
تبیلی	تن‌آسایی	۴	بی‌خبر	غافل	۱
وصل شده	پیوسته	۵	هوشیار، دانا	عاقل	۲
ورزشکار	ورزنده	۶	توان	طاقت	۳

لغت‌های درس را در جمله‌های ساده به کار ببرید و در کتابچه‌های خود بنویسید.

نیکوکار باشید

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم نیکوکاری را بدانند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویر چه می‌بینید؟
- ۲- به نظر شما پاداش نیکوکاری چه است؟

روزی یک دهقان عقابی را که در دام افتاده بود از بند آزاد کرد. عقاب پرواز کرد و رفت. روز بعد دهقان زیر سایه یک دیوار شکسته، دستمالی را بر روی خود کشیده و به خواب رفته بود. ناگهان عقابی را که دهقان از بند آزاد کرده بود، آمد و دید که دیوار می‌لغزد خود را با عجله نزدیک دهقان

رسانید و دستمال را از روی او برداشت و دور رفت.
دهقان رفت تا دستمال را از عقاب بگیرد، دیوار فرو ریخت
و دهقان از مرگ نجات یافت و فهمید که عقاب در برابر نیکی
او احسان بزرگی نموده است.

فعالیت‌ها

- ❶ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ❷ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ❸ جاهای خالی جمله‌های زیر را با صورت درست کلمه‌های داده شده، تکمیل کنید:
  - خود را با عجله نزدیک ..... رسانید.

(دحقال، دعقان، دهقان)

- دهقان زیر سایهٔ یک دیوار..... دستمالی را بر روی خود کشیده و به خواب رفته بود.

(شکسته، شکسته، شکسته)

❹ شاگردان در مورد نیکوکاری یک یک جمله بگویند.

لغت‌ها

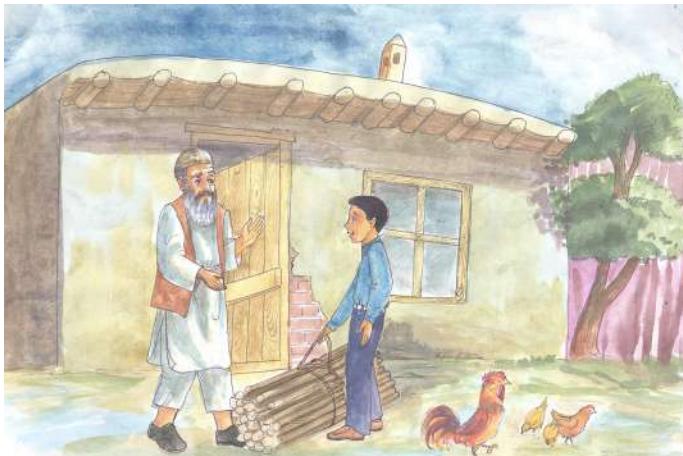
معنا	لغت	شماره
نیکوکاری	احسان	۱
می‌افتد، فرو می‌ریزد	می‌لغزد	۲

متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.

کمک و همکاری

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و ارزش کمک و همکاری را بدانند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویر چه می‌بینید؟
- ۲- در مورد اهمیت کمک و همکاری چه می‌دانید؟

روزی شریف پیرمرد ناتوانی را دید که با پشتاره چوب در راه روان است.

شریف پرسید: کاکا جان! چوب را کجا می‌برید؟
پیرمرد گفت: چوب را به خانه‌ام می‌برم و در بخاری می‌سوزانم تا از خطر سرما محفوظ باشم.

شریف گفت: کاکا جان! اجازه بدھید که چوب را من برایتان برسانم.

شریف پشتاره چوب را برداشته و به خانه پیرمرد رسانید و با او خدا حافظی کرد، پیرمرد از شریف تشکر نموده، گفت: خداوند جلاله شما را عمر دراز بدهد.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ یکی از شاگردان یک کلمه بگوید؛ مانند: (مکتب) شاگرد دومی جمله‌یی بگوید که با کلمه مکتب شروع شود، شاگرد سومی جمله‌یی بگوید که (مکتب) دومین کلمه آن باشد. شاگرد چهارمی جمله‌یی بگوید که مکتب سومین کلمه آن باشد. همه جمله‌ها به ترتیب روی تخته نوشته شود؛ به طورمثال:

شاگرد اول: **کتاب**

شاگرد دوم: **کتاب** دری ما قشنگ است.

شاگرد سوم: من **کتاب** خواندن را دوست دارم.

شاگرد چهارم: من دیروز **کتاب**‌های قصه خریدم.

شاگرد پنجم: بهترین دوست انسان **کتاب** است.

متن درس را در کتابچه‌های تان رونویس نموده، زیر نشانه‌های (کامه، نقطه و شارحه) خط بکشید.

صبر و تحمل

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و به اهمیت تحمل و گذشت پی برند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما صبر و تحمل سبب چه می‌شود؟

صبر و تحمل، نعمتی است که خداوند ﷺ برای ما اعطا کرده است. با صبر و حوصله می‌توانیم به خوشبختی برسیم. هر گاه تحمل و گذشت نداشته باشیم، پریشان، سرگردان و کم حوصله شده کارهای خود را به درستی انجام داده نمی‌توانیم؛ برما لازم است تا ارزش صبر را دانسته و آن را سرمشق زنده‌گی خود قرار دهیم.

بزرگان در مورد صبر و تحمل گفته اند:

- صبر تلحظ است و لیکن بر شیرین دارد.
- صبر و تحمل کلید خوشبختی ها است.
- خداوند جلاله صابران را دوست دارد.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ چند شاگرد در مورد صبر و تحمل یک یک جمله بگویند.
- ✿ در گروهها متن درس را دقیق بخوانید و بیینید کدام کلمه در آن بیشتر به کار رفته است کلمه را یادداشت نموده، روی تخته بنویسید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره
بخشنی کردن	اعطا	۱
حاصل، ثمر	بر	۲

متن درس را در کتابچه‌های تان رونویس کنید.

خوشة زرین

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چه فکر می‌کنید نان از چه به دست می‌آید؟

سبزهزاران نرم نرمک می‌دمید
دانه‌ها از خاک سر بر می‌کشید
پاسداری کرد دهقان نوبه نو
خوشة زرین گندم شد درو
خرمنی شد چون طلای ناب زرد
خانه دهقان ما آباد کرد
مرد را چون شوق کار و همت است
خرمن عمرش چنین پر نعمت است

فعالیت‌ها

به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.

متن درس را با آواز بلند بخوانید.

جمله‌ها را روی تخته نوشته، شکل درست کلمه‌ها را در جاهای خالی بنویسید:

- خرمنی شد چون طلای ناب.....

(ظرد، درد، زرد)

- خرمن ..... چنین پُر نعمت است.

(اومرش، عمرش، هومرش)

در مورد طریق به دست آوردن نان از گندم با یکدیگر صحبت کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
صف، خالص	ناب	۳	روییدن، سرزدن	دمیدن	۱
قصد، اراده	همت	۴	طلایی	زرین	۲

کلمه‌های (همت، آباد و کار) را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های خود بنویسید.

غله‌ها

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، غله‌ها را بشناسند و اهمیت آن‌ها را بدانند.

پرسش‌ها

۱ - در تصویر چه می‌بینید؟

۲ - به نظر شما غله به چه چیزها گفته می‌شود؟

گندم، جو، جواری، ماش، برنج، نخود، ارزن، باقلی، کنجد، لوبیا، مشنگ و غیره از جمله غله‌هایی اند که در وطن ما کشت می‌شوند. مردم از آن‌ها به انواع گوناگون استفاده می‌کنند؛ طور مثال: گندم، جو و جواری را آرد می‌نمایند و از آن‌ها نان می‌پزند.

انواع برنج نیز در کشور ما کشت می‌گردد و یکی از خوراک‌های

مهم مردم ما است.

از جواری، کنجد و گل آفتابپرست، روغن به دست می‌آید و مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ چون بدن انسان به غذاهای گوناگون نیاز دارد؛ بنابران استفاده از انواع غله‌ها در رشد و نموی اعضای بدن تأثیر زیاد داشته و برای وجود فایده دارد.

فعالیت‌ها

- ❶ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ❷ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ❸ انواع غله‌ها را نام گرفته و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ❹ غله‌هایی که در کشور ما پیدا می‌شوند نام بگیرید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
نحو کردن	رشد	۳	با اهمیت	مهم	۱
اثر کردن	تأثیر	۴	فایده گرفتن	استفاده	۲

کلمه‌های (گندم، گل آفتابپرست، لوبیا، غله و روغن) را در جمله‌های مناسب به کار برد و در کتابچه‌های خود بنویسید.

سعی و تلاش

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و ارزش سعی و تلاش در زندگی را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما سعی و تلاش باعث چه می‌شود؟

گروهی از مورچه‌ها از جنگلی می‌گذشتند؛ ناگهان از میان آن‌ها
دو مورچه به داخل آب افتاد. مورچه‌های دیگر کنار آب جمع شدند
و به آن دو مورچه گفتند:

دیگر چاره‌یی نیست، شما به زودی غرق خواهید شد.

آن دو مورچه، این حرف‌ها را نادیده گرفتند و تلاش می‌کردند
تا از آب بیرون شوند؛ اما مورچه‌های دیگر می‌گفتند: دست از
تلاش بردارید، به زودی خواهید مُرد.

بالآخره یکی از آن دو مورچه، تسلیم گفته‌های دیگران شده، در

آب غرق شد و مُرد؛ ولی مورچه دومی با همه توانش برای بیرون آمدن از آب تلاش می کرد. مورچه ها فریاد می زدند که دست از تلاش بردار؛ اما او با توان بیشتری تلاش کرد، تا توانست از آب بیرون شود.

وقتی از آب بیرون آمد به مورچه های دیگر گفت: من به گفته های شما توجه نکرده و نامید نشدم؛ و گرنه مانند دوست دیگرم غرق می شدم. من با تمام توان به تلاشم ادامه دادم؛ زیرا می دانستم که مبارزه و تلاش در مقابل سختی ها و دشواری ها باعث کامیابی می شود.

فعالیت ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه های (ناگهان، تلاش، دشواری و کامیابی) را در جمله های مناسب به کار برد، روی تخته بنویسید.
- ✿ در گروه ها راجع به فواید سعی و تلاش صحبت نمایید.

لغت ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
در آب فرو رفتن	غرق	۳	کوشیدن، تلاش	سعی	۱
سختی و زحمت	دشواری	۴	ناگاه، بی خبر	ناگهان	۲

کلمه های (مورچه، نامید و سختی) را در جمله های مناسب

به کار برد، در کتابچه های خود بنویسید.

پروانه رنگین

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

- در تصویر چه می‌بینید؟
- آیا پروانه را دیده اید؟

پروانه رنگ زیبا باز آمدۀ ای به خانهٔ ما
در گوشۀ پنجره نشیمنی تا باغ قشنگ را ببینی
مهمان قشنگ رنگ رنگم هم بازی کوچک قشنگم
امروز که غنچه‌های زیبا لبخند زند به صورت ما
من می‌کنم این دریچه را باز پروانه من درآ، به پرواز
منوچهر ترکمان

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ مفهوم دو بیت اول درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ کلمه‌های هموزن متن درس را؛ مانند: (نشینی، بینی) مشخص کرده، روی تخته بنویسید.
- ✿ در گروه‌ها برای کلمه‌های (غنچه، پروانه و قشنگ) جمله بسازید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
دروازه خورد	دریچه	۳	کلکین	پنجره	۱
زیبا	قشنگ	۴	تبسم	لبخند	۲

متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید و حفظ نمایید.

تیلفون

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسن و ارزش و استفاده درست از تیلفون را بدانند.

پرسش‌ها

۱- گاهی از تیلفون استفاده نموده اید؟

۲- در باره آداب استفاده از تیلفون چه می‌دانید؟

معلم صاحب داخل صنف شد، بعد از سلام و احوالپرسی گفت:
شاگردان عزیز، درس امروز ما در باره تیلفون است.
کی می‌گوید از تیلفون چگونه باید استفاده کنیم؟
سارا گفت: وقتی می‌خواهیم از حال کسی باخبر شویم به او تیلفون می‌کنیم. زهرا گفت: وقتی می‌خواهیم به سفر برویم می‌توانیم با تیلفون، وقت حرکت را بپرسیم. هر کدام از شاگردان در باره استفاده از تیلفون چیزهایی گفتند. معلم صاحب گفت: بلی شاگردان، ما به جای آن که راه طولانی را طی کنیم تا پیامی را به کسی برسانیم، می‌توانیم با استفاده از تیلفون، به زودی این کار را انجام بدھیم.

معلم گفت: مخترع تیلفون کی است؟

نسیم گفت: مخترع تیلفون گراهام بل است. معلم صاحب گفت:

از تیلفون باید درست استفاده کنیم. صحبت تیلفونی را با سلام آغاز نموده و خود را معرفی نماییم، باید کوتاه صحبت کنیم؛ زیرا ممکن است کس دیگری کار ضروری داشته باشد و برای ما زنگ بزند؛ همچنان نباید با تیلفون به کسی مزاحمت کنیم.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید و با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید:

معرفی	سلام	مزاحمت	تیلفون
-------	------	--------	--------

- صحبت تیلفونی را با ..... آغاز نموده و خود را ..... می‌نماییم.
- از ..... باید درست استفاده کنیم.
- نباید با تیلفون برای کسی ..... کنیم.

✿ در گروه‌ها پیرامون اهمیت و استفاده درست از تیلفون صحبت کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
شناسایی	معرفی	۳	راه	مسیر	۱
پدیدآورنده چیز نو	مخترع	۴	آزار و اذیت	مزاحمت	۲

برای کلمه‌های (تیلفون، سلام و استفاده) جمله بسازید و در کتابچه‌های خود بنویسید.

برق

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، اهمیت برق و استفاده درست از آن را بدانند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویرها چه می‌بینید؟
- ۲- در بارهٔ فایده‌های برق چه می‌دانید؟

برق، خانه‌های ما را روشن می‌کند و در زندگی ما اهمیت زیادی دارد.

کمپیوتر، تلویزیون، یخچال، اتو و سایر وسائل برقی، توسط برق فعال و روشن می‌شود؛ اما متوجه باشیم که از مصرف بیجای برق جلوگیری کنیم و هیچ‌گاه به سیم‌های برق دست نزنیم، چرا که خطر دارد و سبب مرگ انسان می‌گردد.

برق به وسیلهٔ یکی از دانشمندان به نام ادیسون کشف گردید
که در زنده‌گی بشر سهولت زیادی را به بار آورد.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های (دانشمند، زنده‌گی، انسان و هلاکت) را در جمله‌های مناسب به کار برد، روی تخته بنویسید.
- ✿ در بارهٔ اهمیت برق در زنده‌گی روزانه، یک یک جمله ساده بگویید.
- ✿ جمله‌های نامکمل زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید و آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید:

ادیسون	صرف	برق
--------	-----	-----

- برق به وسیله ..... کشف گردید.
- از ..... بیجای ..... جلوگیری کنیم.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
مرگ، مُردن	هلاکت	۳	آسانی	سهولت	۱
ضرر	خطر	۴	آشکار ساختن	کشف	۲

نام چند وسیلهٔ برقی را در کتابچه‌های خود بنویسید.

ترانه

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- شما تا به حال ترانه خوانده اید؟

خداش حَمْلَةً آفریده

هرچه که بیند دیده

ستاره درخشان

خورشید و ماه تابان

سوسن و سرو و سنبل

درخت و سبزه و گل

پرنده‌گان زیبا

جنگل و دشت و دریا

خدا نموده خلقت

این همه را به قدرت

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های (آفریده، خورشید، سوسن و قدرت) را در جمله‌های کوتاه و مناسب به کار برده، در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ در گروه‌ها پیرامون مفهوم درس چهار جمله بنویسید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
روشن	تابان	۳	پیدا کرده	آفریده	۱
پیدایش	خلقت	۴	آفتاب	خورشید	۲

متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.

صداقت و راستی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و به اهمیت صداقت و راستی پی ببرند.

پرسش

- به نظر شما راستگفتن باعث چه می‌شود؟

راست گفتن انسان را در زنده‌گی کامیاب می‌سازد. راستی و صداقت باعث عزت انسان در میان مردم می‌شود. کسانی که راستکار و صادق باشند همه آن‌ها را دوست دارند؛ پس باید صداقت و راستی را سرمشق زنده‌گی خود قرار دهیم.

بزرگان و دانشمندان در مورد راستی و صداقت سخنان زیبایی گفته‌اند:
- دوستی با اشخاص راستکار، صادق و دانا فایده دارد.

- همیشه راست بگویید.
- صداقت را روش زنده‌گی خود بسازید.
- خداوند ﷺ انسان راستکار را دوست دارد.
- آدم راستکار در هر جا به نام نیک یاد می‌شود.
- راستی و صداقت باعث سرخ‌رویی در دنیا و آخرت می‌شود.

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- کلمه‌های (دوستی، راستی، زنده گی و دانا) را در جمله‌های مناسب به کار برد و روی تخته بنویسید.
- در گروه‌ها پیرامون راست گفتن و صادق بودن با یکدیگر صحبت کنید.
- اندرزها را روی تخته املا بنویسید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
نادرستی	تقلب	۳	عزت، قدر	شرف	۱
خوشنود	راضی	۴	مفید	سودمند	۲

کلمه‌های جدید درس را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های خود بنویسید.

رقطه مریضی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طرز نوشتن رقطه را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چه فکر می‌کنید چرا رقطه می‌نویسیم؟

به ادارهٔ محترم مکتب ..... ،
السلام عليکم و رحمة الله و برکاته!
من ..... فرزند ..... متعلم صنف ..... امروز به علت
مریضی بی که دارم نمی‌توانم به مکتب حاضر شوم. امید از
جملهٔ غیر حاضران شمرده نشوم.
با احترام
امضا

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، بعد جاهای خالی آن را با کلمه‌های داخل چوکات پر کنید.

مریضی، غیر حاضران، حاضر

- (شوم.) نمی توانم به مکتب امروز به علت ( ) حساب نگردم.
- ( ) حمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود رونویس کرده، صورت درست کلمه‌ها را در جاهای خالی آن بنویسید.
  - به اداره ..... مکتب.
  - ( ) مهترم، محترم، موتمر ( ) مهترم، محترم، موتمر
  - امروز به ..... مریضی نمی توانم.
  - ( ) علت، علط، حلت( ) علت، علط، حلت

هر کدام یک رقعهٔ مریضی در کتابچه‌های خود بنویسید.

نامه پسر برای پدر

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طریق نامه نویسی را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- آیا شما گاهی به پدر، مادر یا برادر تان نامه نوشته اید؟

پدر مهربانم،

السلام عليکم و رحمة الله و برکاته!

خدا کند همراه با تمام خانواده صحتمند باشید. من شکر خوب استم.

پدر جان!

امتحان‌های ما نزدیک است. من شب و روز درس می‌خوانم و کوشش می‌کنم، تا به درجه عالی کامیاب شوم.

در آخر، آرزو دارم پسر تان را از دعا فراموش نکنید؛ زیرا دعای پدر و مادر سبب کامیابی و خوبی خواستی فرزند می‌گردد.

( ) پسر تان ( )

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ در گروه‌ها نامه‌یی برای یکی از اعضای خانواده یا دوستان خود بنویسید.
- ✿ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته بعد، آن‌ها را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید:

دعا، آرزو، درس، شب و روز، نزدیک است

- امتحان‌های ما ..... و من ..... می‌خوانم.

- ..... دارم که پسر تان را از ..... فراموش نکنید.

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

معلم

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و اهمیت مقام معلم را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چرا معلم خود را دوست داریم و احترام می‌کنیم؟

علم دادی یاد مارا گرده‌ای دلشاد مارا
دست مارا تو گرفتی کرده‌ای ارشاد مارا
ای معلم ای معلم
روح ما کردی تو صیقل مشکل ما کرده‌ای حل
آمدی روشن نمودی در روان ما تو مشعل
ای معلم ای معلم
راه ما کردی تو روشن دشت جان کردی تو گلشن

در دل ما پروریدی   عشق دانش، مهر میهمن

ای معلم ای معلم

ما که خیل کودکانیم   گلبن این بوستانیم

رهنمای ما تو استی   ما به راه تو روانیم

ای معلم ای معلم

محمد عزیز آسوده

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های (معلم، دلشاد و دانش) را در جمله‌های مناسب به کار ببرید و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ در مورد مقام معلم چند جمله بگویید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
تربيت کردن	پرورانیدن	۶	رهنمایی کردن	ارشداد	۱
دوستی، محبت	مهر	۷	جلا یافتن	صيقل	۲
گروه	خیل	۸	روح انسانی	روان	۳
باغ	بوستان	۹	چراغدان	مشعل	۴
			بانگی که گل‌های زیاد دارد	گلشن	۵

در باره مقام معلم چند جمله در کتابچه‌های خود بنویسید.

چیستان

هدف: شاگردان متن درس را درست بخوانند، بنویسند و مفهوم چیستان را بدانند.

پرسش

آیا گاهی کلمه چیستان را شنیده اید؟

چیستان از جمله سخنان کوتاه و عامیانه مردم است، که از گذشته های دور تا امروز در شهرها و قریه های کشور ما در بین خانواده ها به شکل های مختلف گفته می شود و مردم با گفتن آن هوش و فکر یک دیگر را آزمایش می کنند.

چیستان ها به صورت نظم یا نثر کوتاه بیان می شود؛ به طور مثال:

- یک توته گل - تمام خانه کاه گل. (ب) (ب)
- می رود، می رود و پشت سر خود را نمی بیند. (خ) (خ)
- آسمان پر ستاره ، میده میده می باره. (ج) (ج)

استند جداً جداً معلق
از خانه خود بیرون نیایند
(همچنان)

یک جفت کبوتران ابلق
پرواز به آسمان نمایند

آن چیست که با برگ پناهی دارد جامه سوسنی و سبز کلاهی دارد
سینه اش چاک نمایند و سرشن را ببرند حیرت اینست نه جرمی نه گناهی دارد
(همچنان؟ همچنان)

فعالیت‌ها

- ❶ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ❷ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ❸ کلمه‌های (چیستان، عامیانه و مردم) را در جمله‌های مناسب به کار برد، روی تخته بنویسید.
- ❹ چیستان‌ها را از یکدیگر بپرسید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
گناه	جرم	۴	پُت، پنهان	پناه	۱
سیاه و سفید	ابلق	۵	بنفس	سوسنی	۲
آویزان	معلق	۶	حیران	حیرت	۳

هر کدام یک چیستان نو در کتابچه‌های تان بنویسید.

جشن استقلال

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، مفهوم جشن استقلال و اهمیت آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- جشن آزادی به چه مناسبت برگزار می‌گردد؟

جمیله که از مکتب به خانه آمد بسیار خوشحال بود. مادرش از او پرسید: دخترم چرا بسیار خوش استی؟
جمیله گفت: وقتی به طرف مکتب می‌رفتم، دیدم که بیرق‌ها و گروپ‌های رنگارنگ را بر دیوارها آویزان کرده بودند. من از معلم خود پرسیدم: بیرق‌ها و گروپ‌های رنگه را به خاطر چه آویزان کرده‌اند؟ معلم در جوابم گفت: جشن آزادی نزدیک است. ما هر سال، روز آزادی را جشن می‌گیریم و خوشی می‌کنیم.

باز هم از معلم صاحب پرسید: جشن آزادی چه وقت است؟
 معلم جواب داد: بیست و هشتم اسد روز آزادی (استقلال)
 وطن ما افغانستان است.

دولت آزادی ما بهتر از کان زر است
 شُکر این نعمت کند هر کس که عقلش در سر است
 نزد ما با جان برابر باشد استقلال ما
 نعمت آزادی از هر نعمتی بالاتر است

ملک الشعرا استاد بیتاب

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ نشانه‌های (؟ و :) را در متن نشان دهید و جمله‌های آن را در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ در بارهٔ جشن آزادی یک یک جمله بگویید.
- ✿ از کلمه‌های نامرتب زیر، جمله‌های مناسب بسازید و روی تخته بنویسید:
  - افغانستان ما، وطن بیست و هشتم، استقلال، است، اسد، روز، آزادی.
  - جشن می‌گیریم، ما، هر سال، را، و خوشی، می‌کنیم، روز آزادی.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
طلا	زر	۴	خوشی	جشن	۱
مستقل، آزاد	استقلال	۵	معدن	کان	۲

چهار جمله‌یی که نشانه سؤالیه در آن‌ها به کار رفته باشد در کتابچه‌های خود بنویسید.

آبده‌های تاریخی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، آبده‌های تاریخی را بشناسند و در نگهداری آن‌ها بکوشند.

پرسش‌ها

۳ - در تصویر چه می‌بینید؟

۴ - آیا تا حال کدام آبده تاریخی را دیده اید؟

کشور ما، سر زمین باستانی است که در آن آبده‌های تاریخی زیادی وجود دارد؛ طور مثال: در بامیان شهر غلغله و مجسمه‌های تاریخی، در تخار شهر آی خانم، در بغلان معبد سرخ کوتل، در غور منار جام، در کابل بالاحصار و طاق ظفر، در هرات قلعه اختیارالدین و... این‌ها همه آبده‌های تاریخی نامیده می‌شوند. ما باید در نگهداری آن‌ها کوشش کنیم، تا این آثار از بین نروند؛

چرا که آثار باستانی و تاریخی از زمان نیاکان و گذشته‌گان ما به میراث مانده است و نشانهٔ هویت ما و تمدن سرزمین می‌باشد. سالانه تعداد زیاد مردم از کشورهای دیگر برای دیدن این آبدات تاریخی به کشور ما می‌آیند که از این راه فایدهٔ زیادی برای کشور و مردم ما به دست می‌آید.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های (آثار، نیاکان، نگهداری و بامیان) را در جمله‌های مناسب به کار برد و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ به نوبت چند آبدهٔ تاریخی و موقعیت آن را نام ببرید.

لغت‌ها

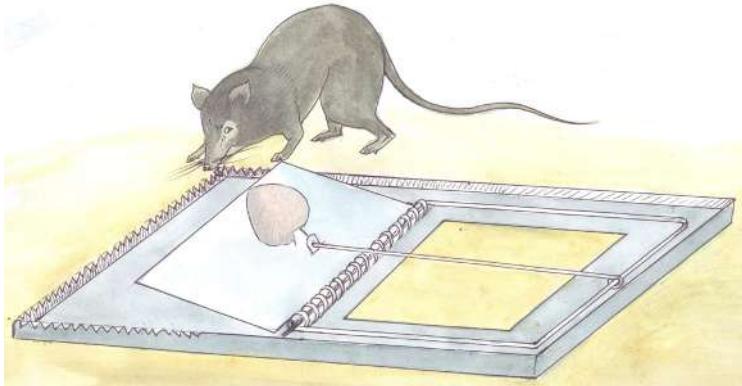
معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
قدیمی	باستانی	۴	اثرماندگار	آبده	۱
عبدتگاه	معبد	۵	جسم ساخته شده	مجسمه	۲
			پدرکلان‌ها	نياکان	۳

نام پنج آبدهٔ تاریخی را در کتابچه‌های خود بنویسید.

موس و قروت

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویر چه می‌بینید؟
- ۲- به نظر شما موس، قروت را دوست دارد؟

چشم خود را به مال **مردم** داشت
سر کندوی آرد **بالا** شد
رنگش از ترس جان سفید **پرید**
لیکن از دور می‌کنم **بویش**
دلش از شوق و ترس **می‌لرزید**
خورد بر گوشة تلک **لرزان**

موسکی ره به جوال **گندم** داشت
روزکی در خیال **حلوا** شد
در تلک **تنتل** قروت **بدید**
گفت هرگز نمی‌روم **سویش**
دور دور **قروت می‌گردید**
ناگهان پای موسک **نادان**

خیز از جا نمود آن بی جان
در تلک زار زار می نالید

بر گرفت حلق موشک نادان
روی خود بر قروت می مالید

موش در ساعتی که جان می داد
گفت بر نفس فتنه لعنت باد

آصف مایل

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های هموزن متن درس را مشخص کرده، در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ کلمه‌های (چشم، مال، مردم، گندم) را به یکدیگر املا بگویید و روی تخته بنویسید.
- ✿ در مورد مفهوم درس یک یک جمله بگویید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
گلو	حلق	۳	فکر	خيال	۱
نفرین	لعنت	۴	جای ذخیره آرد	كندو	۲

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

مقام زن

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند و بنویسند و ارزش مقام زن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویرها چه می‌بینید؟

۲- چرا زن قابل احترام است؟

زنان نصف جامعه انسانی را تشکیل می‌دهند. آن‌ها در خانواده، مادر، همسر، خواهر و دختر اند. زنان علاوه بر مسؤولیت تربیت فرزندان وظاییفی؛ چون: تدریس، طبابت و غیره را نیز پیش می‌برند و در پیشرفت و ترقی کشور خود می‌کوشند.
زنان در دفاع از کشور در پهلوی برادران خود همیشه رزمیده اند.

زن موجود قابل احترام است. دین مقدس اسلام برای

زن ارزش و جایگاه بلندی قابل شده است که عالیترین مقام وی مادر بودنش است.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشت، جاهای خالی آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید.

پیشرفت

جامعه انسانی

زن

عالیترین

..... مقام ..... مادر بودنش است.

زنان نصف ..... را تشکیل می‌دهند.

زنان در ..... و ترقی کشور خود می‌کوشند.

✿ در باره وظایف زنان در خانه و بیرون از خانه در گروه‌ها صحبت نمایید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
بلند	عالی	۴	جنگیده اند	رزمیده اند	۱
حمایت کردن	دفاع	۵	جمع امر، کارها	امور	۲
جایگاه	مقام	۶	نمونه	مثال	۳

در مورد مقام زن چند جمله ساده در کتابچه‌های خود بنویسید.

رابعه بلخی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و با شخصیت ادبی رابعه بلخی آشنا شوند.

پرسش‌ها

۱- آیا شما نام رابعه بلخی را شنیده اید؟

۲- در مورد شخصیت رابعه بلخی چه می‌دانید؟

رابعه بلخی از جمله شاعران و چهره‌های درخشان زبان و ادبیات دری است. پدرش کعب نام داشت و از جمله امرای دوره سامانی بود.

رابعه به درس و آموزش بسیار شوق داشت و با استفاده از امکانات پدر توانست بسیاری از دانش‌هایی را که در آن وقت رواج داشت، فرا بگیرد. رابعه با ممتاز و پشتکار هدف خود

را دنبال می‌کرد، تا آن که شاعر نامداری گردید و شعرهای زیادی سرود که اشعارش از ارزش ادبی والایی برخوردار است.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، بعد از روى متن درس آن‌ها را تكميل نمایید:

رابعه بلخى يكى از ..... زبان و ادبیات دری است.

رابعه به درس و ..... بسيار شوق داشت.

در گروه‌ها کلمه‌های (بلخ، پشتکار و شوق) را در جمله‌های ساده به کار ببرید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
علاقه	شوق	۴	جمع امير، پادشاه	امرا	۱
نیرومندی	متانت	۵	به شهرت رسیده	مشهور	۲
تلاش، کوشش	پشتکار	۶	مقصد	هدف	۳

پاسخ پرسش‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید.

- رابعه بلخى کی بود؟

- پدر رابعه چه نام داشت؟

- رابعه چگونه توانست شاعر نامدار شود؟

کتاب

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و اهمیت و ارزش کتاب را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- بهترین دوست و همنشین شما کیست؟

من کتاب استم. در صفحه‌هایم مطالب و قصه‌های خوب نوشته شده است. مرا هر کسی که بخواند، بسیار چیزها را یاد می‌گیرد. از این سبب مرا چراغ می‌گویند؛ زیرا چراغ، خانه را روشن می‌کند و من ذهن شما را.

من برایتان دوست خوبی استم، هر وقت که بخواهید با شما می‌باشم و شما را از تنها‌یی نجات می‌دهم؛ هیچ وقت کسی از من آزربده نمی‌شود؛ پس در نگهداری من کوشش کنید تا همیشه با شما باشم.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کتاب‌ها و مجله‌هایی را که تا حال خوانده اید نام بگیرید.
- ✿ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، آن‌ها را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل کنید:

دوست	نگهداری	من	آزربده
------	---------	----	--------

- .....کتاب استم. -
- من برایتان .....خوبی استم. -
- در..... من کوشش کنید. -
- هیچ وقت از من کسی .....نمی‌شود. -

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس نمایید.

باغ علم

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویرها چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما مکتب جای چه است؟

ای غنچه باغ علم و عرفان

باشد که شود وطن چوبستان

ای کودک شوخ نور سیده

سرسبز نما تو گلشن خویش

این میهن خود به علم و عرفان

ای کودک خوب این دبستان

کوشش بنما از دل و جان

به مدرسه شو روان دویده

آباد نما تو میهن خویش

زیبا بنما چو نوع روسان

"دارم ز خدایم این" تمنا "

روزی شود این وطن توانا

تمنا

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ هموزن کلمه‌های زیر را در کتابچه‌های خود بنویسید:

گلشن	میهن
	جان
	زیبا
	تمنا

✿ معنای این کلمه‌ها را بگویید:

- عرفان: دانستن، شناختن، ندانی
- بستان: باغ، مکتب، سرک

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
باغ	بستان	۳	مکتب	دبستان	۱
باغی که گل‌های فراوان داشته باشد	گلشن	۴	شناختن، دانستن	عرفان	۲

کلمه‌های (کودک، عرفان، گلشن و زیبا) را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های خود بنویسید.

حکایت

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مفهوم حکایت را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- آیا تا حال طوطی را دیده اید؟

در زمان‌های بسیار پیش تاجری بود که یک طوطی زیبا و قشنگ داشت. تاجر طوطی را طوری تربیت کرده بود که بسیار شیرین. سخن می‌گفت. تاجر خواست برای تجارت به کشور هندوستان برود و برای خانواده خود گفت: برای شما چه بیاورم؟ هر عضو خانواده فرمایش خود را داد.

تاجر نزد طوطی رفت و گفت: ای طوطی شیرین سخن! تو چه فرمایش داری؟ طوطی گفت:

زمانی که به هندوستان رسیدی، در شهر بنگاله برو، در آن جا دوستان من زیاد استند. برایشان سلام مرا برسان!

تاجر بعد از چند روز، ترتیب سفر را گرفت. با کاروانی طرف هندوستان رفت. پس از آنکه به آن جا رسید، به خرید و فروش مال تجارت مشغول شد و بعد به شهر بنگاله رفت. در آن جا دید که طوطی‌ها بالای شاخه‌ها نشسته، مشغول آوازخوانی اند. تاجر صدا زد: ای طوطی‌ها! یکی از دوستان شما که نزد من

است، برایتان سلام می‌گوید! طوطی‌ها از شنیدن این سخن به زمین افتادند و مُردند. تاجر از مُردن طوطی‌ها غمگین شد. زمانی که تاجر به خانه برگشت، تحفه‌های همه را تقسیم نمود. طوطی گفت: سلام مرا به دوستانم رسانیدی؟ تاجر گفت: بلی، اما با تأسف که دوستانت با شنیدن سلام تو همه مُردند! طوطی با شنیدن این سخن در داخل قفس افتاد و پر پر زد و مُرد. تاجر با بسیار اندوه مُرده طوطی را بیرون انداخت. طوطی پرواز نموده، بالای دیوار نشست و به تاجر گفت: دوستانم به من پیام دادند که، زمانی می‌توانی از قفس آزاد شوی که خود را مُرده بیفگنی. آن‌گاه خدا حافظ گفت و به پرواز در آمد.

فعالیت‌ها

❶ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.

❷ متن درس را با آواز بلند بخوانید.

❸ در جمله‌های زیر کدام نشانه به کار می‌رود؟

- ای طوطی‌ها - تو چه فرمایش داری

❹ مفهوم حکایت را با زبان ساده بیان کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
نام شهری در هند	بنگاله	۴	تجارت کننده	تاجر	۱
افسوس	تأسف	۵	قاپله	کاروان	۲
پریدن	پرواز	۶	بخشن، هدیه	تحفه	۳

متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسید.

ولایت غزنی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و با ولایت غزنی آشنا شوند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویرها چه می‌بینید؟
- ۲- آیا در باره آثار تاریخی ولایت غزنی چیزی شنیده اید؟

غزنی یا غزنیه یکی از ولایت‌های تاریخی کشور ما است. این شهر تاریخی، مرکز علم و دانش و زادگاه شخصیت‌های بزرگ و دانشمندان مشهور؛ چون: ابوریحان البیرونی، سلطان محمود غزنوی و سنایی غزنوی است.

در گذشته غزنی مرکز حکمرانی غزنویان بوده است که به نام عروس البلاط شهرت داشت.

مرکز این ولایت شهر غزنی است که پایتخت فرهنگی جهان اسلام شناخته شده است و مردم آن به زبان‌های دری و پشتون صحبت می‌کنند.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ متن درس را با دقت بخوانید و ببینید کدام کلمه‌ها در آن بیشتر ذکر گردیده است، آن کلمه‌ها را یادداشت و روی تخته بنویسید.
- ✿ در گروه‌ها راجع به ولایت غزنی صحبت کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
جای تولد	زادگاه	۲	عروض شهرها	عروض البلاد	۱

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید.

مکان‌های مقدس

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و مکان‌های مقدس را بشناسند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- در مورد مکان‌های مقدس چه می‌دانید؟

مکان‌های مقدس، جاهایی اند که از نگاه دین مقدس اسلام اهمیت خاص دارند. مسلمانان همه به این مکان‌ها احترام می‌گزارند. مکهٔ معظمه، مسجدالحرام، مسجد نبوی ﷺ، مسجد اقصی و دیگر مسجدهایی که در آن‌ها نماز می‌خوانیم از جمله مکان‌های مقدس اند که نزد ما ارزشمند می‌باشند.

بر ما لازم است در هر جایی که استیم و در هر مسجدی که

نماز ادا می‌کنیم، حرمت آن را داشته باشیم و دایم بکوشیم که آن را پاک نگهداریم؛ زیرا مسجدها عبادتگاه ما مسلمانان است، باید در حفظ و نگهداری آن‌ها از هیچ گونه تلاش دریغ نکنیم.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ نام چند مکان مقدس را از متن دریافت و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ در بارهٔ حفظ و نگهداری مکان‌های مقدس با یکدیگر صحبت نمایید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
جای عبادت	عبداتگاه	۳	جا	مکان	۱
صرفه	دریغ	۴	دور	اقصی	۲

لغت‌های جدید را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های خود بنویسید.

خزان

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و فصل خزان را بشناسند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- چه فکر می‌کنید، خزان فصل چندم سال است؟

زیبا و زرد رنگ است	فصل خزان قشنگ است
هوایش دلپسند است	صحرا و باغ و بوستان
برگ زرد نازنین	می‌ریزه روی زمین
سبزه‌ها زرد و زرین	می‌شه قشنگ و زیبا
عقرب و قوس و میزان	گاهی می‌باره باران
قشنگ‌هه فصل خزان	مثل بهار تابستان

عبدالرزاق کوهستانی

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ کلمه‌های (بهار، فصل، قشنگ، باران و خزان) را در جمله‌های مناسب به کار برد و در کتابچه‌های خود بنویسید.
- ✿ در مورد مفهوم درس یک یک جمله بگویید.

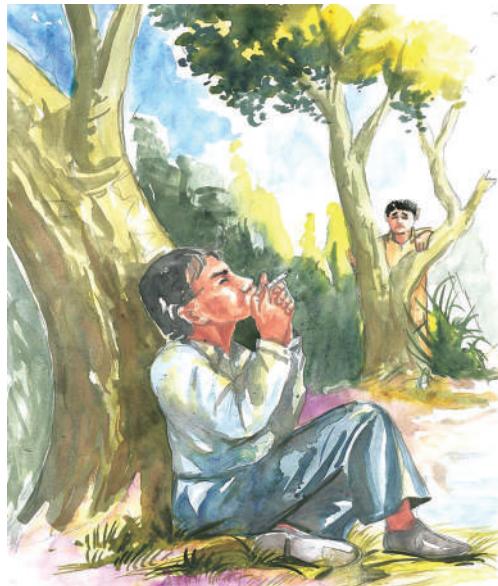

شاگردان پنج جمله در مورد فصل خزان در کتابچه‌های خود بنویسند.

مواد مخدر

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و اضرار مواد مخدر را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما مواد مخدر برای صحت چه ضرر دارد؟

روزی احمد از مکتب به سوی خانه روان بود، شخص بیمار و ناتوانی را دید که در گوش‌هایی افتاده، از دیگران کمک می‌خواهد و به بسیار مشکل گپ می‌زند.

احمد این چشم دید خود را به پدرش قصه کرد؛ پدرش گفت: پسر نازنینم، آن شخص به مواد مخدر معتاد است.

احمد پرسید: پدر جان! مواد مخدر چه است؟

پدرش پاسخ داد: مواد مخدر عبارت از سگرت، نسوار و چرس می‌باشد، که باعث خرابی اعصاب و ناتوانی‌های جسمی می‌گردد؛ ما باید از این مواد دوری کنیم تا صحتمند باشیم.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشه و آن را با کلمه‌های داخل چوکات تکمیل نمایید:

گوشی	جسمی	اعصاب	ناتوانی
------	------	-------	---------

- مواد مخدر باعث خرابی ..... و ناتوانی‌های ..... می‌گردد.
- احمد شخص بیمار و ..... را دید که در ..... افتاده است.
- ✿ در مورد ضررهاي مواد مخدر يك يك جمله بگويند.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره
آنچه که اعصاب را سست و بی‌حس کند، مواد نشئه آور	مواد مخدر	۱
قدرت، زور	توان	۲

متن درس را در کتابچه‌های خود رونویس کنید و زیر نشانه‌های (؟، .، :) خط بکشید.

آتش‌سوزی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند و طریق جلوگیری از آتش‌سوزی را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما چه عواملی سبب آتش‌سوزی می‌گردد؟

حریق یا آتش‌سوزی در اثر بی‌احتیاطی رخ می‌دهد. عواملی که سبب آتش‌سوزی می‌شوند عبارت اند از: شارتخی لین‌های برق و وسایل برقی، انفجار بالون‌های گاز و یا مواد دیگر آتش ز؛ از قبیل: انواع تیل، چوب، بوره اره، پنبه و غیره که با کوچکترین بی‌احتیاطی آتش می‌گیرند.

زمانی که جایی آتش می‌گیرد، هر چه زودتر باید به دیگران خبر بدھیم. در صورتی که اطفا بیه موجود باشد باید اطلاع بدھیم تا افراد اطفا بیه به محل بیایند و آتش را خاموش نمایند؛ پس

برای این که جان و مال ما در امان باشد، باید احتیاط بکنیم و به ساکت‌ها، میترها و لین‌های برق دست نزنیم. نزدیک مواد آتش‌زا گوگرد را روشن نکنیم و بالون‌های گاز را قبل از استفاده دقیق ببینیم تا خراب نباشند.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، بعد آن‌ها را با کلمه‌های مناسب داخل چوکات تکمیل کنید.

اطلاع اطفاییه مال احتیاط

- در صورتی که ..... موجود باشد باید ..... بدهیم.
- برای این که جان و ..... ما در امان باشد باید ..... کنیم.
- ✿ در گروه‌ها راجع به عوامل آتش‌سوزی و راه‌های جلوگیری از آن با یک‌دیگر صحبت کنید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
علت‌ها	عوامل	۳	دوراندیشی	احتیاط	۱
آتش‌سوزی	حریق	۴	خاموش کننده آتش	اطفاییه	۲

کلمه‌های (احتیاط، اطفاییه و حریق) را در جمله‌های مناسب به کار برد، در کتابچه‌های خود بنویسید.

صلح و آشتی

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند و بنویسند و اهمیت صلح را بدانند.

پرسش‌ها

۱- در تصویر چه می‌بینید؟

۲- به نظر شما چرا ما به صلح ضرورت داریم؟

روزی خالده از مادرش پرسید: مادر جان، صلح چه است؟
مادرش گفت: دختر عزیزم، صلح عبارت از آرامی و آسايش است و ضد جنگ می‌باشد؛ یعنی صلح آبادی و خوشبختی به بار می‌آورد و جنگ، ویرانی و بدبختی.
خالده پرسید: مادر جان، پس ما چه کنیم تا آرام و خوشبخت باشیم؟

مادرش گفت: دختر گلم، یکی از راههای برقراری صلح و آرامی و زندگی خوشبخت برادری، برابری و احترام به یکدیگر است.

ما اگر یک دست باشیم، هیچ دشمنی نمی‌تواند ما را نا آرام کند.
پس تو درس‌هایت را بخوان و تمام معلمان و هم‌صنفی‌هایت
را دوست داشته باش و به همه احترام کن؛ چرا که زنده‌گی
برادرانه و خواهرانه خوشبختی به بار می‌آورد.
خالده گفت: مادر جان، فهمیدم تشکر از شما.

فعالیت‌ها

- ✿ به خواندن متن درس توسط معلم محترم گوش فرا دهید.
- ✿ متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- ✿ متضاد کلمه‌های زیر را روی تخته بنویسید:
  - سیاه
  - شیرین
  - روشنی
  - خوب
- ✿ در باره اهمیت صلح در گروه‌ها صحبت نمایید.

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره	معنا	لغت	شماره
شکرکردن	تشکر	۲	آرامی	صلح	۱

در باره صلح چند جمله کوتاه در کتابچه‌های خود بنویسید.

برف

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند و بنویسند و مفهوم آن را بدانند.

پرسش‌ها

- ۱- در تصویر چه می‌بینید؟
- ۲- برف در کدام فصل سال می‌بارد و چه فایده دارد؟

برف پاک نازنین
می‌نشیند هر کجا
روی سطل و روی تشت
گشته از یخ خنجره
از خوشی در جوش و شور
می‌کنم این گفته سر
خوش رسیدی بر زمین

آصف مایل

برف ریزد بر زمین
مثل کفتر راز هوا
روی بام و روی دشت
شیشه‌های پنجره
بچه‌های سُرجه خور
هم صدا با یکدیگر
برف پاک نازنین

فعالیت‌ها

- به خواندن متن درس گوش فرا دهید.
- متن درس را با آواز بلند بخوانید.
- جمله‌های زیر را در کتابچه‌های خود نوشته، صورت درست کلمه‌ها را در جاهای خالی بنویسید:

- برف بر..... می‌ریزد. (زمین، زمین، ظمین)
- زنگ برف ..... است. (صفید، سفید، ثفید)

لغت‌ها

معنا	لغت	شماره
کارد بُرنده	خنجر	۱